

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2016 gruodis Nr.92

Šv. Kalėdos – tai laikas, kai žodžiai virsta gerumu, kai užbaigiame tai, ką pradėjome, galvojame apie tai, ką darysime. Tai laikas, kai prisimename draugus, spaudžiame ranką kaimynams, grįžtame į gimtuosius namus ir apkabiname artimus žmones.

Pasirūpinkime, kad džiaugsmo neužgožtų smulkmenos, o šventės atneštų į kiekvieno iš mūsų širdį daugiau šviesos ir šilumos. Būkime vieni kitiems tvirta parama, išgirskime vienas kitą. Supraskime, atjauškime šalia esantį žmogų ir priimkime jį kaip dovaną.

Tebūna šviesios ir laimingos visos metų dienos. Tegul Naujieji metai atneš tik džiaugsmą, skaidrią nuotaiką, laimingas minutes ir paprastą žmogišką laimę. Su artėjančiomis šventėmis.

Tauragnų seniūnas **Alvydas Danauskas**

Perskaičiau įvairių minčių apie Kalėdas. Gal kuri patiks ir Jums. „Kalėdos – tai dalelė namų, kuriuos nešiojame savo širdyje“. Arba: „Kalėdos yra būtinybė. Juk turi būti metuose nors viena diena, kuri primintų, kad esame ne vien dėl savęs, bet ir dėl kitų“. O gal patiks šis posmas iš Marijono Mikutavičiaus dainos?

Jei namiškiai su mūs dovanom pakeliui nepaklydo,
Jeigu draugo žodžiai geri pro ausis nepraslydo,
Jeį laiku parėjai, pasitinka namai,
Tai žinai, mes Kalėdas sutikom gerai...

Linkiu Jums, mieli tauragniškiai, sutikti Kalėdas tikrai gerai, kad visos šios mintys rastų atgarsį Jūsų širdyse ir pro šviesų Kalėdų langą Jūs kaip vaikystėje matytumėte stebuklingą Kalėdų eglutę, o iškitęs sniegas savo baltumu nušviestų visus ateinančius metus.

Danguolė Trimonienė, bendruomenės pirmininkė

Kviečiame

Gruodžio 30 d. 18 val. į Senųjų Metų palydas.

Išlydėsime Beždžionės metus ir pasitiksim gražuolį Gaidį.

Kalėdų Senelis atneš visiems dovanų – 2017 metų kalendorių su Eugenijos Šimkūnaitės medžių horoskopais.

Jums gros Utenos krašto kapela „Ukvačiai“ (vadovas Gediminas Kaušylas).

Kaip ir kasmet, atsineškime dar likusių pyragų nuo Kalėdinio stalo, kad turėtume ne tik sau, bet ir kaimyną galėtume pavaišinti.

Gruodžio mėnesio jubiliejai. Sveikiname!

50 metų sukanka **Rūtai Pivorieni** iš Rūgšteliškio kaimo;

60 metų jubiliejų švenčia **Vanda Gasiūnienė** iš Gaidžių ir **Genovaitė Žičkienė** iš Klykių;

70 metų sukaktį švenčia **Bronius Keras** iš Tauragnų kaimo;

75 metai sukanka **Genei Udrieni** iš Sėlės;

80 metų jubiliejų švenčia **Alena Šyvienė** iš Balčių;

90 metų sukaktį pažymi tauragniškė **Bronislava Svarauskienė**.

Bronė Juknevičienė**Dainą pamėgau nuo mažens**

Man labai gražu, kai dainuoja vyrai. Tikrai ne dėl to, kad vyrų kultūros srityje mažiau (ar bent taip atrodo, o saviveikloje tai jau tikrai mažiau). Gal kad ir klausytojų bei žiūrovų daugumą taip pat sudaro moterys. O kai vyrai dainuoja jausmingas, šiltas dainas... Kai dainuoja vyrai, visada prisimenu rašytojo Juozo Paukštelio knygą ir pagal ją sukurtą filmą „Kaimynai“, pasakojantį apie prieškarinį Lietuvos kaimą, nelaimingai pasibaigusią jaunų žmonių meilės istoriją. Žmonės seniau daug daugiau dainuodavo – grįždami namo po darbų laukuose ar pasibaigus gegužinei. Sustoja kaimo vyrai, ir sklinda daina toli toli... Nebuvo priimta kalbėti apie jausmus, o kas geriau juos išreiškia, nei daina?

Šį filmą prisiminiau ir net susiradau internete po apsilankymo **Birutės** ir **Broniaus Slapšių** namuose. Kai namų šeimininkas pasakojo, kaip kaimo vyrai pasibaigus gegužinei dar nesiskirstydavo į namus, o sustoję dainuodavo, jis visas buvo ten, jaunystėje... Kaip ir žmona Birutė, visą laiką buvusi šalia, kol kalbėjomės, pagirdama ir pasidžiaugdama, kiek jos vyras moka dainų ir vis dar puikiai prisimena žodžius, nors jau sulaukė 88-erių.

Pasakoja **Bronius Slapšys**: „1950 metais baigiau Utenos I-ą berniukų gimnaziją ir tais pačiais metais dalyvavau dainų šventėje. Tai buvo pirmasis didelis viešas pasirodymas. Įdomu dar ir tai, kad jau nebe vaikai buvom, kitokie įspūdžiai. Buvo pastatytas tiltas per Nerį, Žaliasis, tas, ant kurio buvo skulptūros, „Žalgirio“ stadionas tik įrengtas. Tada dar Vingio parko estrados nebuvo, dainų šventė vyko stadione. Į stadioną žygiavom per šitą tiltą, liepė kojas sumaišyti, kad tiltas nedrebėtų. Būčiau ir nepatekęs į dainų šventę, nes buvau nuo choro *nusimuilinęs* – repeticijoms reikia daug laiko. Chore nelabai kas norėjo dainuoti, bet mokykloje padarė masinę atranką – suvarė visus mokinius į salę, liepė dainuoti, o mokytojai vaikščiojo palei eilę ir, jei kurio tik geras balsas, tuoj

šonan, šonan. Taip ir patekau. Į Tauragnus atvažiuavau tais pačiais metais, bet kultūros namų dar nebuvo. Dirbau Spitrėnuose, kai vėl grįžau, Tauragnuose jau buvo pastatyti kultūros namai, nuo tada ir dainuoju. Ne tik dainavom, bet ir vaidinom. Balsą ir klausą paveldėjau iš mamos. Mamos labai geras balsas, ir dėdės visi balsingi. Mama daug dainuodavo, ji augo garsiam Vyžuonėlių dvare, kumetyne, pastatas dar ir dabar stovi. Prisimenu, kaip dainuodavo krosnį kūrendama. Ir lenkiškų dainų mokėjo, ir *čiąstuškų* – visokių. Tėvelis mokėjo tik vieną dainą – kai užves, tai nēr kaip pritaria. (Nusijuokia, prisiminęs tėvelio dainą, bet jos nepadainuoja, – pastaba autorės).

Dainą visada mėgau – nuo mažens. Prisimenu, kaip dainuodavom vakaruškose. Pasibaigia šokiai, dar nesiskirstom namo, sustojam visi ir dainuojam. Labai gražūs prisiminimai iš jaunystės...

Keisčiausia, kad žodžius aš, atrodo, moku, bet, kai reikia, būna, kad ir suklysti. Svarbiausia – pradžia, o paskui žodžiai jau tik plaukia taip, kaip ir turi būti. Kartais vienas žodis užstringa, tuoj ir girdisi, kad kažkas ne taip, ypač Janina Augulytė pastebi, kad jau supainiojai. Tuoj pažiūrės tokiu

Į kairės Vytautas Talaikis, Petras Kazickas, Vaitonis, Bronius Slapšys. Vadovė Danelė Petrėnienė. Tauragnų kultūros namai. Maždaug 1960 m.

Dainų šventė estradoje prie Tauragno ežero. Antras iš dešinės B. Slapšys.

žvilgsniu – jau aišku, kad *surikai*. Dainuoti labai gera, ir tauragniškiam dar pasirodyti, bet labai sunku ant scenos užlipti. Jau seneliai esam.

Labai mėgstu klausyti koncertų, ypač liaudies muzikos ir senųjų dainų, pavyzdžiui, Stasio Povilaičio. Savo mėgstamos dainos neturiu. Bet daina mane visada lydi. Aš ir vienas dainuoju, ypač ką dirbdamas. Prisimenu, dar vaikas būdamas ganau karves ir dainuoju. Krūmuose manęs nesimato, eina dėdienė pro šalį ir girdi, kad kažkas dainas plėšia. Kas gi čia toks? Ogi *Braniukas!*

Turėjau net ir storą sąsiuvinį dainų prisirašęs, net apie *Kaukazo Tamarą*. Kur aš ją išgirdau, ir kaip atsirado – nežinau. Daug dainų buvo tik po posmą:

Ant mano kapo nesodinkite gėlių,
Tik padėkit pypkę riestu cibuku...

Dar *pacanas* buvau, kai turėjau sąsiuvinį, dar ir storų sąsiuvinių tada nebuvo, nežinau, iš kur gavau, gal net ne mano vieno buvo rašyta. Ir kada ir kur dingo – irgi nežinau, labai gaila, kad dingo. Turėjau ir visokių knygelį, visokių *katekizmų* ir maldų knygelį, kai prie Pirmos komunijos ėjau, bet nė vienos neišsaugojau. Koks tai būtų turtas dabar! Dabar gaila, o kol jaunas esi, apie tai negalvoji“.

Slapšių namų sienas puošia anūkų ir proanūkių nuotraukos. Anūkų jie turi tris, o proanūkių – taip pat trys. Dukros paveldėjo savo tėvo gebėjimą dainuoti: Gražina dainavo chore Panevėžyje, ir Alga turi balsą. Žmona Birutė priduria, kad ir ji dalyvavo toje masinėje atrankoje, tik jos į chorą neatrinko... B. Slapšys dar priduria, kad „anūkai oi, kaip dainuoja! Kai veždavom į Vilnių visu keliu dainuodavo *Kazicko* dainą „Vilniaus mieste žali bromai“, taip pat „... Gedimino pily trispalvę iškelsiu...“. Ir seneliams liepdavo dainuoti. Anūkas Justas, vyriausias, labai gerai dainuoja“.

B. Slapšys dvejus metus dainavo mokytojų senjorų chore Utenoje, bet į repeticijas nelengva buvo važinėti, todėl teko atsisakyti. Bet pamirštas nebuvo – 80-mečio

Ekskursijoje. B. Slapšys – viršuje, pirmas iš dešinės

proga pasveikinti buvusio choro dainininko į Tauragnus atvažiavo Utenos rajono Pagyvenusių pedagogų draugijos „Atgaiva“ vadovas Vytautas Mieželis (matote **nuotr.**).

Ačiū mokytojams Birutei ir Broniui Slapšiams už malonų pokalbį ir puikias emocijas. Gražiai pabaigiame metus...

P. S. Taip jau įprasta, kad metų pabaigoje apibendriname nuveiktus darbus. Man labai gera, kad šiais metais bendravau ir galėjau parašyti apie daugelį puikių žmonių. Jų buvo net 38! O ir temos buvo skirtingos, labai įvairios – kaip ir pats gyvenimas. Tikiuosi, kad mano kalbinti žmonės ir toliau įdomiai ir prasmingai gyvens, vieni dar nuveiks daug gerų darbų savo kraštui, kiti džiaugsis vaikais ir anūkais, bus sveiki ir laimingi.

Ačiū Romui Pakalniui, Birutei Karnickienei, Gražinai Kadžytei, Živilei Lazdauskaitei – visada laukiamiems svečiams iš Vilniaus; Povilui Jankauskui, kavinės „Vanilinis dangus“ savininkui; tauragniškiam: Sallijai, Rimvydui ir Aivarui Deveikiams, Jūratei ir Nerijui Bilaišiams, Linai Keraitei (Pacharevičienei), Onai Vaišnorieni, Elenai Kurlavičienei, Vitai Šlepikienei, Vitalijai Vijeikienei, Angelei Musteikienei, Onai Katinienei, Pavelui Vasilkovui, Danguolei ir Žymantui Trimoniams, Vandai ir Stasiui Juškom, Janei Šinkūnienei ir Jonei Šinkūnaitei, Lina Paukštiei ir jos sūnui Tomui, Uršulei Ingaunienei ir Bronei Sliesoravičienei, Irenai Eidžiulienei, Broniui Slapšiui; laikraštyje svečiavosi ir Klykių bendruomenės

nariai: Rita Butavičienė, Algimantas ir Tadas Jackūnai, Alizas Umbrasas; Tauragnų krašto garbės piliečiai Algis Trinkūnas, Algimantas Čaplinskas, Romualdas Šimkūnas, Aldona Driukienė.

artistai puikiai susidorojo su jiems patikėtais vaidmenimis. Vaidino Valda Žebelienė, Alvydas Danauskas, Gražina Kunickienė, Edmundas Žebelys, Valdas Kavaliauskas, Sallija Deveikienė ir Raminta Levčenkaitė. Linkim spektakliui tokio pat gausaus žiūrovų būrio vaidinant svetur, koks susirinko mūsų salėje.

Danguolė Trimonienė
Kultūros namuose Jūs
visada laukiami

Lapkričio 25 d. vyko Meno mylėtojų šventė. Ją pradėjo kultūros namų darbuotojos, susirinkusiems skyrusios dainą, kuria dėkojo meno kolektyvų dalyviams, ateinantiems dainuoti, groti, vaidinti, ir kvietė jų pavyzdžiu pasekti ir kitus:

*Ateiki, jei gali, visad atvertos durys,
 Ateiki rytais ar vakarais.*

*Gyventi įdomiau, kai visos tavo dienos
 Nėra paženklintos tiktai namais, –*
 skambėjo gerai pažįstama, tik šiek tiek perkurta daina.

Vėliau susirinkusieji žiūrėjo filmuotą medžiagą iš įvairių koncertų, spektaklių, visi meno kolektyvų dalyviai buvo pagarsinti, pasveikinti gėlės žiedu. Žmonių, lankančių įvairius kolektyvus, yra 37, jų tarpe 11 vaikų, kurie lanko dramos studiją ir dalyvauja etnografiniame ansamblyje. Gausūs žiūrovų plojimai ir gėlės liudijo, kad Tauragnuose ir artistai, ir dainininkai bei muzikantai yra reikalingi ir laukiami.

Po oficialiosios dalies – ilgai laukta premjera – spektaklis pagal Antano Tulio apsakymą „Paskutinis pasimatymas“. Nors spektaklį jau matė Utenos ir Sudeikių žiūrovai, Tauragnuose jis buvo rodomas pirmą kartą. Režisierė Loreta Juškėnienė sukūrė įtaigų gyvenimišką spektaklį, o

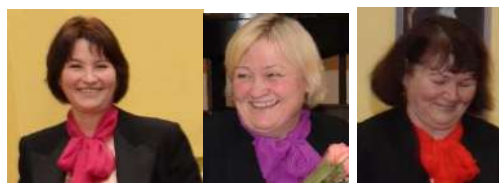
Scena iš spektaklio

Po oficialiosios dalies sustojome bendrai nuotraukai

Spektakliui pasibaigus

Gražių švenčių Jums linki Loreta, Vilma ir Danguolė

Danguolė Trimonienė

Kaip aukštaičiai *ūturiavo* su žemaičiais

Gruodžio 17 d. Kultūros namuose vyko Adventinė popietė „Aukštaičiai, *pasiūturiuokim* su žemaičiais“. Mūsų folklorinis ansamblis parodė programą „Metų ratas“ (vadovė Vilma Valienė), kur apžvelgė senąsias kalendorines šventes pradėdami nuo Advento, Kūčių. Vėliau keliaudami metų ratu stabtelėjo prie Užgavėnių, Sekminių, Šienapjūtės papročių, Žolinės, Dagos šventės.

Svečiai iš Telšių kultūros centro – folklorinis ansamblis „Spigėns“ (vadovė Diana Bomblauskienė) susirinkusius žavėjo autentiškomis žemaitiškoms dainomis, šokiais. Pristatydama kolektyvą vadovė paaiškino ir ansamblio pavadinimą. Ji sakė, kad visi ansamblio dalyviai yra *spigiai* (išvertus iš žemaičių kalbos, spigis – gyvas, judrus žmogus). Tai viena iš ansamblio pavadinimo prasmų. O kita – Spiginas – tai sala ežere. Šioje saloje rastas akmens amžiaus kapinynas, kurie taip retai aptinkami visoje Europoje. Ten palaidoti Telšių krašto žmonės, gyvenę beveik prieš 8-9 tūkstančius metų. Galima tik spėlioti, kaip žemaičiai vadino šią salą – Spigins ar Spigėns. Ansamblio vadovė juokavo, kad yra ir dar viena pavadinimo

prasmė – jei koncerto metu jiems pavyksta „spiginti“ muzikavimu taip, kaip kartais spigina saulė ar šaltis žiemą, tai jaučiasi pakylėti ir labai dėkingi klausytojams. Ir jiems tai tikrai pavyko. Susirinkusieji nenorėjo paleisti žemaičių nuo scenos, ypač kai šie antroje savo koncerto dalyje dainavo romansus.

Ansamblio vadovė dirba gyvybės draudimo ir pensijų bendrovės „Aviva Lietuva“ Mažeikių grupės vadove, folkloras jai ne pragyvenimo šaltinis, o tiesiog širdžiai miela veikla. Jos vyras Arvydas – Telšių vaikų globos namų socialinis pedagogas. Jis groja armonika ypatingai nuoširdžiai ir be jokio muzikinio išsilavinimo. Bomblauskų dukra Jūratė ansamblyje griežia smuiku. Ansamblyje dainuoja Ramunė Žvirzdinienė, aukštaitė, uteniškė, nutekėjusi į Žemaitiją. Jos pasveikinti iš Utenos atvažiavo sesuo. Susitikti su savo pussesere Daiva Marčenkoviene iš Klykių atvažiavo tikras žemaitis Vilius Kryžius. Ansamblyje groja ir vokietis Frankas – muzikantas iš pašaukimo, didžiulis lumzdelio-fleitos gerbėjas. Jis – vokietis, mokantis penkias užsienio kalbas, kalba ir lietuviškai. Kaip sakė vadovė, Frankas – meilės emigrantas, susituokęs su lietuve, kuri ir folklorą pamilo vyro dėka. Mes irgi pasigyrimė, kad ansamblyje turime užsienietę – latvę Salliją ir žemaitį Edmundą. Taip dar ilgokai *ūturiavome* su žemaičiais, vaišiname juos karštomis bulvėmis su lupena, naminiu sviestu ir duona bei kitais aukštaitiškais gardumynais.

Šiuo renginiu Tauragnų bendruomenė baigė vykdyti projektą „Atgaivinkime senuosius papročius“. Visuose projekto renginiuose dalyvavo mūsų folklorinis ansamblis.

Ačiū visiems, dideliems ir mažiems. Viso projekto veiklos dar bus apžvelgtos kitame laikra-

Bendra aukštaičių ir žemaičių nuotrauka

Ansamblis dainavo ir romansus

Mažieji tauragniškiečiai, folklorinio ansamblio dalyviai

štėlio numeryje.

Projektą finansavo Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Nijolė Šuminienė

Bibliotekų metams besibaigiant

Žiemos šarvoj sustojam pagalvoti:
Kas nuveikta, ko siekta, kaip gyventa.
Ir kaip surasti tą gražiausią žodį
Artėjančiai žmogaus ir žemės šventei.
(M.Martinaitis)

2016 metai paskelbti Bibliotekų metais. Jų šūkis – „Stiprios bibliotekos – stipri visuomenė“. Pasak Lietuvos Respublikos Prezidentės, Bibliotekų metai – tai papildomo dėmesio knygoms metai. Mūsų bibliotekos ne tik kultūros židiniai, bet ir susitikimų, pagalbos, atramos vieta. Kad ir koku sparčiu tempu gyventume, kad ir kokia virtuali erdvė atsivertų, knyga mūsų gyvenime visada išliks svarbi.

Tauragnų biblioteka džiaugiasi turėdama gausų būrį bibliotekos lankytojų ir skaitytojų. Šio skaičiaus nesumažino nuo metų pražios bibliotekoje įgyvendinta naujovė: skaitytojais turi įsigyti skaitytojo bilietą. Jis yra vieningas visoms Lietuvos bibliotekoms. Turėdamas bilietą, skaitytojas gali naudotis visų Lietuvos bibliotekų paslaugomis neribotą laiką.

Bibliotekų metų renginiai suvienijo Lietuvos knygų mylėtojus. Iki pat 2016 metų pabaigos šalies bibliotekos kvietė į įvairius susitikimus, knygų pristatymus. Tauragnų bibliotekoje didelio susidomėjimo sulaukė Antano Žilėno knygos „Kelias“ ir parodos „Kunigui Juozui Breivai – 125“ pristatymas

(matote **nuotraukoje**). Popietėje dalyvavo ne tik knygos ir parodos autorius Antanas Žilėnas, gausus būrys tauragniškių, bet ir viešnios iš Ignalinos rajono, pasidalinusios vaikystės prisiminimais apie kunigą Juozą Breivą.

Galiu pasidžiaugti, jog Tauragnų bibliotekos neaplenkė Seimo nario, kultūros komiteto pirmininko Ramūno Karbauskio dovanotos knygos vaikams. Šias lietuvių autorių knygas pristačiau Tauragnų mokiniams, supažindinau su labdaros ir paramos fondu „Švieskime vaikus“. Džiaugiuosi, jog bibliotekos organizuojamose popietėse noriai dalyvauja Utenos Krašunon progimnazijos Tauragnų Eugenijos Šimkūnaitės skyriaus mokiniai ir jų mokytoja Aldona Tartilienė.

Mokinių susidomėjimo sulaukė Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos projektas „Vaikų bendrųjų gebėjimų ir socialinių įgūdžių ugdymas bibliotekose, panaudojant tikslinius žaidimus bei kompiuterines technologijas“. Tauragnų bibliotekoje vyko robotikos užsiėmimai, kuriuos vedė bibliografė Vaida Kunčiniė. Jai talkino Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos savanorė iš Prancūzijos Anael Cloares. Mokiniai konstravo robotukus, juos programavo, žaidė planšetinius žaidimus.

2016 m. Tauragnų bibliotekai buvo dosnūs dovanomis. Nuoširdų ačiū tariau kanauninkui Tauragnų parapijos klebonui Broniui Šlapeliui, Tauragnų krašto garbės piliečiui Bonifacui Stundžiai už dovanotas knygas. Jau ne vienerius metus Tauragnų biblioteką remia tauragniškę Bronislava Sliesoravičienė, kuri dalyvauja Lietuvos Respublikos Prezidentės inicijuojamame projekte „Knygų Kalėdos“. Šių metų projekto šūkis „Dovanokime knygas, kurios keičia gyvenimą“. Esu dėkinga Tauragnų krašto garbės piliečiui Rimantui Gineičiui ne tik už aktyvų skaitymą, bet ir už paramą bibliotekai. Malonu, kai bibliotekoje vasaros metu apsilanko poilsiautojai. Kai kurie iš jų taip pat nelieka abejingi ir pamalonina biblioteką naujomis knygomis. Biblioteka gavo paramą iš p. Rimos, dirbančios įmonėje „Egmont Lietuva“. Šios paramos knygos pasiekė Tauragnų biblioteką vasaros pabaigoje. Tai labai gražios, spalvingos vaikiškos knygelės. Pasibaigus visoje šalyje skelbtai akcijai „Vasara su knyga“ Rugsėjo 1-ąją mokiniams padovanojau po knygelę, išleistą leidykloje „Egmont Lietuva“.

Su Kalėdų seneliu.

Bibliotekų metus Tauragnų biblioteka užbaigė Kalėdine popiete „Susitikimas su Kalėdų seneliu ir pasakų herojais“. Utenos Kraštonos progimnazijos Tauragnų Eugenijos Šimkūnaitės skyriaus mokiniai ir darželinukai deklamavo kalėdinius eilėraštukus, dainavo nuotaikingas daineles. Popietėje dalyvavo Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos vaikų literatūros skyriaus darbuotojos Daiva ir Žydronė, kurios parodė šešėlių teatro spektakliukus pagal rašytojo Prano Mašio pasakėles apie gudragalvį zuikį, animacinius filmukus „Kunigaikštis Utenis“ ir „Šalnos dovanos“ (aukštaičių tarpe). Vaikai deklamavo Kalėdų seneliui eilėraščius, šoko, minė mįsles, žiūrėjo ištraukas iš Tauragnų vaikų ir jaunimo teatro studijos sukurtų spektaklių „Grybų karas“, „Kartą palėpėj“, „Emilis iš Lionebergos“. Vadovė ir spektaklių režisierė — Loreta Juškėnienė. Kalėdų senelis apdovanojo kiekvieną vaiką gražiomis knygelėmis ir atsisveikino iki kitų metų.

Iš kokių mes knygų?

Mieli tauragniškiai, svečiai, bibliotekos skaitytojai, ačiū už Jūsų gerumą ir dosnumą. Tegul ateinančios šventės Jums būna ramus stabtelėjimas, jauki ir šviesi akimirka, atspirties taškas ateities darbams. Linkiu šventinės nuotaikos. Tegul Jūsų namai būna pilni skalsos, laimės, pakantumo ir vilties.

Aldona Kirkienė
Nebūkime abejingi

Jau daugiau nei pusę metų dirbu socialine darbuotoja darbui su socialinės rizikos šeimomis, kuriose auga nepilnamečiai vaikai. Per šį laikotarpį spėjau susipažinti su šeimomis, gilinausi į jų

problemas, ieškojau būdų šioms šeimoms padėti. Juk pagrindinė vertybė yra šeima, kurioje auga laimingi vaikai. Bet ar iš tiesų taip yra mūsų seniūnijoje?

Kiekvienoje šeimoje savos problemos, savi rūpesčiai, tačiau didžiausia bėda – piktnaudžiavimas alkoholiu. Tėvai, leisdami laiką prie „bambalių“, dažnai nesusimąsto, kad pagrindinis turtas – vaikai – pasidaro jau nebe pagrindinė vertybė. Pastebėjau, kad tikrinamų šeimų vaikams geriau būti prie neblaivios mamos ar neblaivaus tėčio, negu būti išvežtiems į globos namus. Vaikai myli savo tėvus, bet kaip jie kenčia šeimoje dėl savo tėvų kaltės. O dėl ko gi gyvename? Ar ne dėl vaikų? Dažniausiai šiose šeimose trūksta meilės ir šilumos savo vaikams, suvokimo, kaip juos auklėti. Žinoma, sau dėmesio taip pat reikia, tačiau girtaudami šlovės neužsitarnausime, o priešingai – paminsime šeimos vardą po kojomis. Visuomenė dar atsainiai žiūri į girtaujančias šeimas. Dažnai ir vaikai iš tų šeimų būna patyčių objektas.

Šiose šeimose tarsi nepastebimos savos problemos. Joms reikia „atmerkti“ akis. Tą padaryti vienam labai sunku, kartais nepadeda išsakyti pastebėjimai, o dar liūdniau, kai sulauki iš priešiška nusiteikusių žmonių ir ausiai nemalonių žodžių. Labai džiaugiuosi tais seniūnijoje esančiais žmonėmis, kurie ne tik informuoja, bet ir prisideda, pagelbsti, stengiasi užbėgti bėdai už akių. Lietuvoje vykstantys žiaurūs įvykiai, kai nukenčia vaikai, jau nebestebina. Kas žino, gal ir netoli mūsų tyko tokios nelaimės. Manau, kad seniūnijoje gyvenantys žmonės nebus abejingi šioms šeimoms, o vis dažniau išties pagalbos ranką gyvendami kaimynystėje – pakalbina, patars, o gal pasidžiaugs nors ir nedideliais laimėjimais. Juk ir šeimoje ne visiems sekasi gyventi puikiai. Pagalvokime, kad seniūnija – tai didelė šeima, kurioje reikia skirti kai kam daugiau dėmesio.

Artėjančių Švenčių proga norėčiau visiems palinkėti sveikatos,

artimųjų meilės ir šilumos. Tegul visose šeimose sklinda laimingų vaikų balsai, kurie neša mums džiaugsmą ir laimę. Tegul pralenkia mus bėdos, vargai, nesutarimai ir kiekvienus namus aplanko šventa ramybė. Mielieji, būkite laimingi!

TRUMPAI

(informacija Danguolės Trimonienės)

Gruodžio 2 d. Lygių galimybių plėtros centras Tauragnų bendruomenės narius pakvietė į susitikimą, kuriame buvo aptarti aplinkos tausojimo klausimai žvelgiant į juos lyčių aspektu ir pravestas praktinis užsiėmimas, padedantis formuoti antrinio daiktų panaudojimo ir maisto tausojimo įgūdžius. Paskaitą skaitė Lygių galimybių plėtros centro ekspertė Margarita Jankauskaitė, praktinį užsiėmimą vedė Vilniaus Dailės akademijos prof. Eglė Ganda Bagdonienė.

Praktinio užsiėmimo metu

Tauragnų krašto bendruomenė baigė įgyvendinti projektą „Tauragnų miestelio viešųjų erdvių sutvarkymas pritaikant gyventojų poreikiams“. Projektą finansavo Žemės ūkio ministerija.

Prie sporto aikštyno įrengta vaikų žaidimų aikštelė, pastatyti keturi lauko treniruokliai, miestelio centre pastatytas stiebas vėliavai. Bendra projekto vertė 3900,75 Eur. Paramos suma – 3375,00 Eur. Tauragnų krašto bendruomenė prie projekto įgyvendinimo prisidėjo ir nuosavomis lėšomis (525,75 Eur).

Aikštelę vaikai spėjo išbandyti

Treniruokliai laukia lankytojų

Adventiniu laikotarpiu Tauragnų muziejuje vyko edukaciniai užsiėmimai. Susirinkusios moterys pynė adventinius vainikus, o papuošimui naudojo tik natūralias medžiagas: kankorėžius, džiovintas žoleles, uogas, samanas, kerpes, apelsinų žieveles. Kaip pasidaryti nuo gražesnį vainiką mokė Janė Šinkūnienė.

Kito užsiėmimo metu Lina Paukštienė mokė karpinių meno, moterys taip pat gamino atvirukus iš gamtinės medžiagos.

Jūratė Šinkūnienė su Advento vainiku

Gruodžio 10 d. vyko koncertas „Šv. Kalėdų belaukiant“. Dainavo Martynas Beinaras (baritonas), akomponavo Skaistė Beinarienė.

Tęsiame rubriką „Iš pageltusių spaudos puslapių”

Danguolė Trimonienė

Sulaukiau ne vieno žmogaus pastabų apie šią rubriką. Daugumai tai įdomus skyrelis, kurį siūlo tęsti ir toliau. Tiesa, sulaukiau ir skambučio telefonu, pasakiusi savo pavardę, laikraščelio skaitytoja išsakė savo nuomonę – jai šis skyrelis atrodo kaip nostalgija praeičiai ir yra nereikalingas.

Galvojau apie šiuos žodžius. Esu užaugusi sovietmečiu, bet tikrai nejaučiu tam laikotarpiui jokios nostalgijos, greičiau dar vis neatsistebiu, kaip tada gyvenome nežinodami savo istorijos, negaudami elementarių dalykų, paslėpti už tos geležinės uždangos. Bet gyvenome. Nežinojome, kad gali būti kitaip. Žmonės mokėsi, dirbo, augino vaikus. Juk tai yra mūsų istorija. Pamiršti ją – tai vėl tapti tais mankurtais, be savo istorijos, be praeities. Bent man taip atrodo. Ir man įdomu skaityti tuos pageltusius laikraščius ir sutikti juose kažkada gyvenusius ar net pažintus žmones.

Žinoma, galima diskutuoti. Tą ir kviečiu padaryti laikraščelio puslapiuose. Visų jūsų nuomonė yra įdomi ir svarbi ir nebūtinai ji turi sutapti su manąja.

Tai gi lauksiu laiškelių. Rašykite dangsidabr@gmail.com

O šiandien kelios ištraukos iš 1970 m. laikraščio „Lenino keliu”.

Birželio 4 d.

Šiomet kaip niekada jautėsi didžiulis pagyvėjimas Tauragnų kultūros namuose. Ūkių vadovai ir chorvedys J. Virvytis ėmėsi atsakingo darbo – suburti apylinkinį chorą. Sunkumų, nesklandumų buvo. Bet tų, kuriems daina prie širdies, daug kviesti

neteko. Į chorą susibūrė daugiau kaip keturiasdešimt meno saviveiklos entuziastų.

Apylinkinėje meno šventėje Tauragnuose pirmą kartą nuskambėjo mišraus choro atliekamos dainos. Tikriausiai tai ne paskutinis dainininkų jėgų išbandymas.

V. Kalasauskos nuotraukose: meno vadovas J. Virvytis ir tauragniškos saviveiklininkės repeticijos metu.

Birželio 20 d.

Darbštūs Sėlos kolūkio statybininkai. Štai ir šiomet jie baigs pastatyti naują karvidę.

Nuotraukoje: kolūkio statybininkai Algis Stundžia ir Antanas Šinkūnas darbo metu.

Gruodžio 5 d.

R. Katinienė

Jaukioje sodyboje

Daunorių kaime ant kalniuko – Barkų sodyba. Daug kartų pravažiavau, praėjau pro šalį, gėrėjausi šeiminių darbštumu, tvarkingumu. Ir šį kartą užsukau. Ne pirmoji buvau viešnia. Girių šeimininkas eigulys Juozas Barkus šnekučiavosi su vairuotoju, gabenančiu į Uteną medžius. Emilija triūsė prie krosnies, retkarčiais žvilgčiodama į gretimą kambarį. Televizija transliavo filmo „Žlugimas“ antrąją dalį.

Poilsio valandų ne tiek jau daug. Bet, kaip sakoma,

tuo pačiu laiku Emilija ir Juozas žiūri laidų, skaito knygas, laikraščius. Knygos... Kiek jų perskaityta! Ir pačiai įdomu, ir žmonėms reikia rekomenduoti.

Kalba Emilija apie knygas ir prisimena savo vaikystę. Kai ji tada troško mokytis. Bet tėvai apie mokslus nenorėjo ir girdėti. Nebuvo pinigų už mokymąsi sumokėti. Tačiau Emilija nenurimo ir savo pasiekė.

Visai kitokia Emilijos sūnų vaikystė. Auga tėvų džiaugsmui du jauni ažuoliukai. Retai jie namuose. Utenos mokykloje-internete gyvena ir mokosi. Kaip ir tėvai, vaikai myli knygą, darbą. Svajoja apie savo ateitį.

...Biblioteka ir Barkų sodyba beveik greta. Vedėjai patogu. Iš darbo nubėga į biblioteką, pakuria krosnį. Ateina dvyliktą į darbą, šalti nebereikia. Patalpos kuklios, bet jaukios, tvarkingos. Visur gražūs užrašai, pačios vedėjos išrašyti, tvarkingai surikiuotos knygos, kurių net 8600. Ankštoka knygoms, bet vedėja gyvena mintimi – po metų, kitų ją žada perkelti į Šeimaties mokyklos patalpas. Tada po remonto bus gera dirbti.

Vartome skaitytojų abonementus. Jų 358. Į tolimiausias kampelius nukeliauja knyga. Kai tik pasidomiu, kas labiausiai myli knygą, vedėjos veidas nušvinta. Ilgiau stabteli ties moksleivio B. Stundžios, statybininko P. Vitkausko, kolūkiečių V. Mikalauskieneš, J. Vaišnoro, miško darbininko A. Šumino, pensininkės A. Pakalnieneš pavardėmis. Bet argi visus išvardinsi? Vedėja kiek daugiau nerimauja dėl masinių renginių. Ir šiaip, ir taip juos organizuoja, o žmonių vis nedaug sulaukia. Ne, nepriekaištauja jiems, kad nesirenka. Poilsiu nedaug laiko telieka. Kol apeina žemdirbiai savo ūkį, žiūrėk, ir vakaras įpusėja. O, be to, tik nedaugeliui biblioteka, kaip sakoma, pašonėje. Daugumai ji už keleto kilometrų. Vedėja ieško kitokių kelių susitikti su skaitytojais.

Kalba nukrypsta apie meno saviveiklą. Pasirodo, Emilija apie ją žino nė kiek ne mažiau, kaip kultūros namų direktorė. Ir pati dalyvauja, ir padeda burti žmones. Bibliotekininkės pagalbos prireikia ne tik kultūros namams. Ji žino: ateis pavasaris, kartu su kitomis moterų tarybos aktyvistėmis ragins žemdirbius apsitvarkyti, apsišluoti, dalyvaus patikrinimo reiduose.

O kas Emilijai padeda? Kai pasiteiravau, ar nesunku dirbti, moteriškės akyse suspindo ašaros:

– Nelengva. O ką darysi? Daug kartų prašiau ūkio vadovus arklį išskirti. Sako, nėra atliekamo. Ypač jis praverstų žiemą. Net keli prakaitai išpila, kai brendu su knygomis per pusnis. O kaip neisi, jei reikia, jei toks mano darbas.

Aplinkui naujos gražios pirkios, telefonai, radijo aparatai, televizoriai. O puikaus darbo vardą iškovojojusioje bibliotekoje radijo taško ir to nėra.

Atsisveikinu su Emilija, išsiveždama iš šių namų daug šilumos.

AKTUALU

(informacija iš interneto)

Privalomojo sveikatos draudimo skolas ragina susimokėti kuo greičiau

„Sodra“ ragina niekur nedirbančius bei valstybės lėšomis nedraudžiamus asmenis nedelsti ir pasitikrinti, ar jie nėra įsiskolinę už privalomąjį sveikatos draudimą (PSD). Tai padaryti galima čia – www.sodra.lt/pasitikrink.

Laiku nesumokėjus mokesčių, skolos išieškojimo procedūra, vykdoma per Piniginių lėšų apribojimo informacinę sistemą, gali užtrukti – sistema laikinai apriboja galimybę naudotis pinigais visose sąskaitose, kol iš jų yra nuskaičiuojama reikiama suma. „Sodra“ primena, kad visi asmenys, nevykdantys jokios ekonominės veiklos ir nedraudžiami valstybės lėšomis, kas mėnesį privalo savarankiškai susimokėti PSD įmokas, kurios užtikrina nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas.

ATA Seniūnijoje

Lapkričio mėn. mirė

*GINTAUTAS KRAUJALIS, 55 metų,
Tauragnai;*

*ONA GRAŠYTĖ, 85 metų, Grašių k.,
STEFANIJA STUNDŽIENĖ, 90 metų,
Maleckąžemio kaimas;*

*KAZYS VYTAUTAS BARTAŠTŪNAS,
81 metų, Šeimaties kaimas;*

Gruodžio mėn. mirė

*VALERIJA DANAUŠKAITĖ, 91 metų,
Tauragnai;*

*ALDONA TRĖINTIENĖ, 87 metų,
Tauragnai*

Užjaučiame artimuosius

PADĖKA

Nuoširdus ačiū visiems: giminėms, kaimynams, klebonui, giedotojams, draugams, parapijiečiams, sunkią liūdesio valandą buvusiems šalia palydint į paskutinę kelionę mylimą vyrą ir tėvelį Gintautą Kraujalį.

Liūdintys – žmona, sūnus ir marti

Nuotraukos Dainiaus Atkočiūno, Gražinos Grašienės, Nijolės Šuminieneš, Danguolės Trimonienės, Žymanto Trimonio taip pat iš asmeninių archyvų;

Redagavo ir maketavo

Danguolė Trimonienė

Spausdino Utenos spaustuvė